

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Силабус

навчальної дисципліни / освітньої компоненти

«СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОЗВІЛЛЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

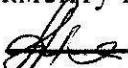
Освітньо-професійна програма – Менеджмент культури

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Харків, 2024

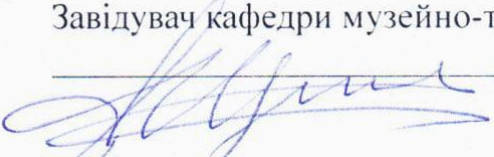
Силабус оновила: Потьомкіна Н. З.
доктор філософії, викладач кафедри музейно-туристичної діяльності

Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р
Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни до силабусу затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.
Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до силабусу затверджені на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни/ освітньої компоненти	<i>Соціокультурні технології в дозвілєвій діяльності</i>
Викладач (- і)	<i>Потьомкіна Нанулі Зурабівна</i>
Контактний телефон та емейл	https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/ksk/ppf/potyomkina.html https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/p/potyomkina11.pdf
Інформація про консультації	<i>Формат консультацій: очні за гнучким розкладом, онлайн-консультації</i>
Логіка вивчення курсу	Пререквізити Теорія і технології соціокультурної анімації менеджмент соціокультурної діяльності

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна забезпечує спроможність здобувача вищої освіти вільно орієнтуватися у питаннях організації дозвілля в сучасній соціокультурній діяльності в комерційних та некомерційних установах культури; визначати мету, зміст, методи, форми, засоби дозвілєвої діяльності в умовах розбудови інформаційного суспільства; прогнозування соціальних змін в результаті запровадження програм соціокультурної дозвілєвої діяльності з різними соціальними суб'єктами з метою сприяння соціалізації, творчому розвитку різних груп населення. Здійснюється запровадження креативних дозвілєвих соціокультурних практик шляхом управління ними на засадах сучасних концепцій менеджмента соціокультурної діяльності .

3. МЕТА КУРСУ

Мета поглибити підготовку фахівців у сфері менеджменту культури з планування та організації соціально-культурних технологій в сфері дозвілля, сформуванню умінь, реалізації та оцінюванню результатів соціокультурних технологій різного типу, виробити навички запровадження провідних форм дозвілля в соціокультурному просторі інформаційної доби.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності	ЗК 18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності	ФК 3. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку. ФК 4. Вміння використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління соціокультурними проектами ФК 13. Здатність розробляти соціокультурні проекти та забезпечувати їх операційну реалізацію ФК 16. Здатність створювати соціокультурні послуги.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН2. Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку культури.

ПРН6. Здатність планувати, управляти та контролювати виконання поставлених завдань та прийнятих рішень.

ПРН7. Здійснювати розподіл повноважень і відповідальності на основі їх делегування.

ПРН11. Здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери..

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	<i>Вибіркова, професійна компонента ОПП</i>
Формат курсу	<i>Денна форма навчання, 8 семестр</i>
Обсяг курсу	<i>Зазначте за навчальним планом</i> Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 аудиторних – 30 самостійної роботи студента - 60
Технічне і програмне забезпечення	<i>Комп'ютер, проектор, екран</i>
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: (навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи) Види: (лекція, практичне заняття, консультація). Методи: Пояснювально-ілюстративний: лекція, презентація Репродуктивний: пояснення, діалогічна розповідь Проблемного викладення: лекція-візуалізація, практичне заняття у формі прес-конференції Частково-пошуковий: інтерактивна вправа "Моя позиція", навчальний тренінг Дослідницький (проектно-орієнтований): аналіз та презентація термінологічного апарату, вправа "Закодоване поняття" Практичні заняття з реалізації розроблених дозвіллевих практик
Поточний контроль	презентація за результатами моніторингу, контрольна бесіда, тестові завдання, опитування поточне
Підсумковий контроль	<i>іспит</i>
Політика курсу	Обов'язковими умовами опанування навчальної дисципліни «КЗВ: Психологія фінансового успіху та фінансової грамотності» є: Систематичне виконання усіх поставлених завдань; Дисциплінарні та організаційні вимоги (політика щодо відвідування, використання електронних пристроїв під час занять, їжі та напоїв тощо); Дедлайни, запізнені завдання, пропущені завдання (лікарняні, академічна мобільність та ін.); Дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html ; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); Запобігання / протидія булінгу (цькуванню) — («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf

	<p>Невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf)</p> <p>Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)</p> <p>Відпрацювання пропущених занять на основі самостійної роботи з наданням відповідних результатів за встановленими формами виконання</p>
--	---

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади дозвіллевіх технологій в соціально-культурній діяльності												
Тема 1. Історія та сучасний стан розвитку сфери дозвілля як складової соціально-культурного простору	11	1	4			6						
Тема 2. Поняття та класифікація соціально-культурних технологій в сфері дозвілля	11	1	4			6						
Тема 3. Специфіка розвитку практик дозвілля та її технологізація в сучасних умовах розвитку культури	9	1	2			6						
Разом за розділом 1	31	3	10			18						
Розділ 2. Методичні засади дозвіллевіх соціально-культурних технологій												
Тема 4. Управлінські технології соціально-культурної дозвіллевої діяльності	9	1	2			6						
Тема 5. Планування та реалізація культури творчих технологій в сфері дозвілля	9	1	2			6						

Тема 6. Планування та реалізація рекреативно-оздоровчих технологій дозвілля	9	1	2			6						
Тема 7. Планування та реалізація просвітніх технологій в сфері дозвілля	8	1	1			6						
Тема 8. Планування та реалізація святково-розважальних дозвіллевих практик	8	1	1			6						
Тема 9. Планування та реалізація соціально-захисних та реабілітаційних технологій в сфері дозвілля	8	1	1			6						
Тема 10. Планування та реалізація інноваційних дозвіллевих соціально-культурних технологій	8	1	1			6						
Разом за розділом 2	59	7	10			42						
Усього годин	90	10	20			60						

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1;
- відповідь під час семінару — 3-5;
- виконання практичного завдання — 3-5;
- усне опитування — 1-2;
- письмове тестування — 3-5;
- підготовка та виступ з рефератом — 5-7

Звіт про виконання самостійної роботи – 5

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік — від 60 до 100 балів

Іспит — від 60 до 90 балів

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Розділ 1			Розділ 2							Іспит	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9.Плани семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Загальні характеристики сучасної індустрії дозвілля	6
2	Сутність соціально-культурних технологій	6
3	Специфіка класифікації соціокультурних технологій в індустрії дозвілля	6
4	Особливості організації та реалізації соціально-культурних технологій в індустрії дозвілля	6
5	Провідні умови оптимального здійснення технологічного процесу в індустрії дозвілля	6
6	Управлінські та культуро творчі технології в індустрії дозвілля: розробка схематизованого макету	6
7	Рекреація та оздоровлення як гуманістично-орієнтовані та комерціалізовані технології організації дозвілля: навчальна дискусія	6
8	Просвіта та гармонійний розвиток різних соціальних суб'єктів в індустрії дозвілля: метод обговорення проблемних ситуацій	6
9	Святкові та соціально захисні технології в дозвіллевій діяльності	6
10	Інноваційні технології соціально-культурної діяльності: застосування в індустрії дозвілля (онлайн-екскурсія)	6

10.Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка креативної презентації сучасної індустрії дозвілля	6
2	Підготовка для розробки колажу з інфраструктури сучасної дозвіллевої сфери в складі соціокультурного простору	6
3	Пошукова діяльність з особливостей управлінських соціально-культурних технологій в індустрії дозвілля	6
4	Підготовка до інтерактивного заняття у формі квесту з проблематики культуротворчих технологій	6
5	Рекреація в індустрії дозвілля: підготовка до роботи з теми в малих групах	6

6	Пошукова діяльність з особливостей технологій формування здорового способу життя в індустрії дозвілля	6
7	Підготовка до розробки та проведення просвітнього тренінгу з формування дозвіллевих потреб	6
8	Підготовка до організації та проведення свята як спеціальної події	6
9	Соціально-захисні соціокультурні технології в сфері дозвілля: особливості реалізації та комерційна ефективність (підготовка реферату, карти дозвілля різних соціальних груп)	6
10	Пошукове заняття: традиції та інновації в індустрії дозвілля (презентація, узагальнення, порівняння)	6
	Разом	60

11. Питання до підсумкової форми контролю

1. Історія розвитку сфери дозвілля як складової соціально-культурного простору
2. Сучасний стан сфери дозвілля як складової соціально-культурного простору
3. Дослідження дозвілля в контексті різних наукових галузей за кордоном.
4. Параметри, функції і принципи дозвілля.
5. Поняття соціально-культурних технологій, складові технологічного процесу.
6. Класифікація соціокультурних технологій в дозвіллевій сфері.
7. Специфіка розвитку індустрії дозвілля в сучасних умовах розвитку культури
8. Технологізація індустрії дозвілля в соціокультурному просторі.
9. Управлінські технології соціально-культурної діяльності в індустрії дозвілля
10. Соціально-культурна діяльність як об'єкт управління.
11. Сутність, особливості та зміст менеджменту в соціально-культурній сфері.
12. Планування та реалізація культури творчих технологій
13. Технології розвитку туристично-екскурсійних маршрутів на базі історико-культурних об'єктів
14. Технології відродження традиційних форм соціокультурної діяльності
15. Планування та реалізація рекреативно-оздоровчих технологій
16. Організація рекреативної, ігрової, розважальної, фізкультурно-оздоровчої діяльності.
17. Планування та реалізація просвітніх технологій в сфері дозвілля
18. Організація самодіяльної художньої, науково-технічної, прикладної творчості та аматорського руху.
19. Планування та реалізація святково-розважальних технологій в індустрії дозвілля
20. Організація конкурсних, ігрових, художньо видовищних дозвіллевих програм.
21. Організація індивідуального, групового, сімейного туризму в індустрії дозвілля.
22. Планування та реалізація соціально-захисних технологій в індустрії дозвілля
23. Організація реабілітаційних технологій в індустрії дозвілля
24. Арттерапія і культуротерапія як необхідні складові елементи соціально-захисних технологій.
25. Планування та реалізація інноваційних соціально-культурних технологій в індустрії дозвілля.

12. Рекомендована література до курсу

Обов'язкова

1. Бабенко Н. Б. Дозвілля сім'ї. Теоретичні та емпіричні аспекти : монографія / Н. Б. Бабенко. — Київ : ДАКККіМ, 2001. — 157 с.
2. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. / Н. Б. Бабенко. — Київ : ДАКККіМ, 2006. — 196 с.
3. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія / О. П. Бойко. — Суми : УАБС НБУ, 2011. — 285 с.

4. Бондаренко О. О. Організаційно-педагогічні засади діяльності університетських осередків культури в Польщі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / Бондаренко Ольга Олександрівна ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. — Суми, 2012. — 20 с.
5. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. — Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с.
6. Бреславська Г. Б. Формування культури дозвілля студентів вищих педагогічних навчальних закладів засобами проектів у позааудиторній роботі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 / Бреславська Ганна Богданівна ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. — Умань, 2013. — 20 с.
7. Воловик А. Ф. Педагогіка дозвілля / Воловик А., Воловик В. — Харків, 1999. — 332 с.
8. Диба О. П. Педагогічні засади організації дозвілля дітей та молоді української діаспори : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.06 / Диба Олена Петрівна ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — Київ, 2005. — 21 с.
9. Дмитрук С. В. Розвиток креативності студентів в умовах дозвілля засобами туристських ігор : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.06. «Теорія, методика і орг. культ.-просвіт. діяльності» / Дмитрук Світлана Вікторівна ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — Київ, 2007. — 20 с.
10. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник / І. В. Петрова. — Київ : Кондор, 2005. — 408 с.
11. Петрова І. В. Дозвілля у теоретичних рефлексіях : монографія / Ірина Владиславівна Петрова. — Київ : НАКККіМ, 2012. — 296 с.
12. Цимбалюк Н. М. Інституціональна модернізація культурно-дозвіллевої сфери в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра соціол. наук : спец. 22.00.04 / Цимбалюк Наталія Миколаївна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Київ, 2005. — 40 с.
13. Шугурова Т. Л. Культурно-дозвіллева діяльність як чинник соціалізації студентської молоді : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.05 / Шугурова Тетяна Леонтіївна ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. — Луганськ, 2014. — 20 с.

Допоміжна

14. Кірсанов В. В. Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля : монографія / В. В. Кірсанов. — Київ : Альпрес, 2006. — 352 с.
15. Малков Д. Ю. Соціалізація підлітків у клубних об'єднаннях за місцем проживання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05 / Малков Дмитро Юрійович ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 2005. — 20 с.
16. Петрова І. В. Особливості функціонування сфери дозвілля як соціально-культурного явища у другій половині ХХ ст. / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2011. — № 2. — С. 51–55.
17. Петрова І. В. Становлення та розвиток дозвілля як соціально-культурного явища в Україні: 20-ті роки ХХ ст. / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2009. — № 2. — С. 34–38.
18. Петрова І. Семантико-етимологічний аналіз дозвілля: культурологічний аспект [Електронний ресурс] / І. В. Петрова. — Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pki/2009_25/Petrova_I.V.pdf. — Назва з екрана.
19. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2009. — № 4. — С. 39–43.
20. Петрова І. В. Розвиток дозвілля як соціально-культурного явища у ХІХ ст. / І. В. Петрова // Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зап. Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту : зб. наук. пр. — Рівне, 2011. — Вип. 17, т. 2.
21. Петрова І. В. Становлення та розвиток дозвілля як соціально-культурного явища в Античному Римі / І. В. Петрова // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ, 2009. — Вип. 23. — С. 139–147.
22. Піча В. М. Культура вільного часу : (філос.-соціол. аналіз) / В. М. Піча. — Львів : Світ, 1990. — 152 с.
23. Пішун С. Г. Дозвіллевий простір студентської молоді як рекреаційний ресурс у міському середовищі / С. Г. Пішун // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. — 2012. — № 8. — С. 402–407.
24. Пішун С. Г. Сутність категорії дозвілля в теоретичних дослідженнях / С. Г. Пішун // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. — Запоріжжя, 2009. — Вип. 4. — С. 419–425.

25. Пішун С. Г. Характеристика специфіки дозвілля молоді / С. Г. Пішун // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. — Київ ; Житомир, 2004. — Кн. 1. — С. 319–323.
26. Про культуру [Електронний ресурс] : Закон України від 14 груд. 2010 р. № 2778 : станом на 28.12.2014 р. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>. — Назва з екрана.
27. Сидор І. П. Організаційно-педагогічні умови дозвіллевої діяльності студентів у педагогічних коледжах Великої Британії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Сидор Ірина Петрівна ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2010. — 20 с.
28. Скляр С. Ю. Соціокультурні трансформації дозвіллевого простору молоді в умовах суспільних перетворень в Україні / С. Ю. Скляр // Соціальні технології. — 2010. — № 10. — С. 206–214.
29. Устименко Л. М. Реалізація культурно-просвітнього потенціалу туризму в організації дозвілля молоді : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Устименко Л. М. — Київ, 2001. — 205 с.
30. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький [та ін.] ; за ред. Ю. П. Богуцького. — Київ : Знання, 2007. — 679 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

- Офіційний сайт Міністерства культури України. — Режим доступу: www.mincult.gov.ua